

Vrienden Dienst - digitaal

Jaargang 5, Nummer: 60

No.60

Vijf jaar de digitale nieuwsbrief voor de Vrienden! Wat 5 jaar geleden in de wereld werd gezet als een aanvullend informatief en actualiteitkanaal voor de Vrienden, heeft z'n vaste plek gevonden en beleeft met deze 60ste uitgave het eerste lustrum.

Een mijlpaal !!

Vijf en een half jaar geleden werd er onder de Vrienden een enquête gehouden waarbij ook de vraag gesteld werd of er een wens zou zijn naar geregelde en actuele informatie rondom het Spoorwegmuseum. Toegevoegd, de response om die enquête in te vullen en commentaar te geven, was niet overweldigend, maar de vraag naar een soort van nieuwsbrief werd stellig met "ja" beantwoord. En zo is de VriendenDienst-digitaal in het leven geroepen.

De informatie komt hoofdzakelijk uit het Spoorwegmuseum zelf. Het nieuws wordt aangevuld met vaste rubrieken zoals elke maand de cartoon van Hans Proper, het raadsel van de maand en bijdragen uit de Vrienden-kring. Denk daarbij aan fotomateriaal en video's. En zo komt er elke maand weer een interessante uitgave tot stand onder redactie van Rick Meijer en Peter van Dorp.

Onze zjujst teruggetreden webmaster Piet Meijer zorgde voor de lay out en het verzendproces. Sinds kort hebben de Vrienden een "webmaster team" bestaande uit he duo Willem Voet en Charlotte Weber en welke gezamenlijk het voornemen op deze voet verder te gaan. Dat neemt niet weg dat we graag versterking zouden zien in de vorm van een extra redacteur.

Kortom, we staan heel even stil bij deze mijlpaal en spreken de verwachting uit dat we nog vele digitale nieuwsbriefen laten binnenlopen in uw digitale briefbus.

De Algemene Leden Vergadering

De ALV op zaterdag 2 juli 2022
Op zaterdag 2 juli vindt de jaarlijkse algemene ledenvergadering plaats. Dit jaar apart van de traditionele Vriendenrit. Die staat namelijk gepland voor zaterdag 1 oktober 2022, waarbij het de bedoeling is dat we een bezoek gaan brengen aan het museumdepot in Blerick. Met uiteraard een rondleiding ter plaatse en bezichtiging van het opgestelde museummateriaal. Nadere bijzonderheden worden bekend gemaakt via de website.

De Algemene Ledenvergadering begint om 10.00 u in de **Wachtkamer Derde Klasse** in het Spoorwegmuseum. De vergaderstukken voor de ALV zijn vanaf 15 juni te downloaden via onze [website](#).

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur

Peter van der Vlist
secretaris

Cartoon

Cartoon van Hans Proper

Wat momenteel loopt en wat komt

Tot en met 30 oktober	Treinramp Harmelen
17 mei t/m 27 november	Expeditie Posttrein
23 t/m 25 september	Museumtrain Expo OntraXS
15 oktober	Modelmnacht Kids
22 t/m 30 oktober	Teclhab XL
24 dec t/m 8 jan 2023	Winter Station

Expeditie Posttrein

Wij hebben allemaal lezen en schrijven geleerd en daarbij hebben wij ook allemaal te maken gehad met het vervoer van post en het sorteren daarvan. Daarom spreekt de huidige expositie "Expeditie Posttrein" ook iedereen aan. De expositie heeft sinds zijn opening al veel succes geboekt. Hier een bloemlezing van vele publicaties.

Posttrein 1

Tentoonstelling Spoorwegmuseum: 25 jaar geleden reed de laatste posttrein

Écht: de brief kwam per spoor

Voor de WhatsApp-App en de e-mail is het ontbreken van de brief bezorgend met de trein. Maar ga dan eens langs bij de tentoonstelling 'Expeditie Posttrein' van het Spoorwegmuseum.

Jeffrey Stevens
Lid van de

Binnen de jaren van de Tweede Wereldoorlog werd de briefvoorziening in Nederland onderbroken. Het was een tijd van noodmaatregelen, van postpakketten en postpakketten. Het was een tijd van noodmaatregelen, van postpakketten en postpakketten. Het was een tijd van noodmaatregelen, van postpakketten en postpakketten.

A View 10 mei 2014 met met 27 november 2022 door de tentoonstelling Expeditie Posttrein in het Spoorwegmuseum.

De tentoonstelling 'Expeditie Posttrein' in het Spoorwegmuseum. De tentoonstelling 'Expeditie Posttrein' in het Spoorwegmuseum. De tentoonstelling 'Expeditie Posttrein' in het Spoorwegmuseum.

Wie een armig uniform droeg, kon rekenen op een boete van 2 of 3 gulden. - E. van der Vlist

Posttrein 2

De Telegraaf sprak zanger en componist Spinvis over zijn tijd op de posttrein:

Posttrein was startsein voor carrière Spinvis

door Eric Bosche

UTRECHT - Erik de Jong was al bij zijn vijftien jaar een muzikant. Hij was een jongen met een gitaar en een stem die eruit kwam als een engel. Hij was een jongen met een gitaar en een stem die eruit kwam als een engel.

Erik de Jong op de expeditie van de posttrein.

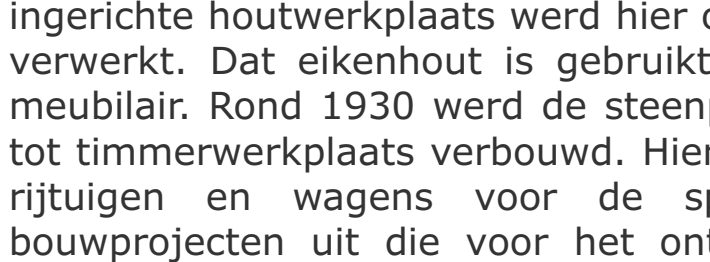
de tentoonstelling 'Expeditie Posttrein' in het Spoorwegmuseum.

de tentoonstelling 'Expeditie Posttrein' in het Spoorwegmuseum.

En deze video van RTVU met o.a. Spinvis. Ga daar maar eens rustig voor zitten.

Spinvis

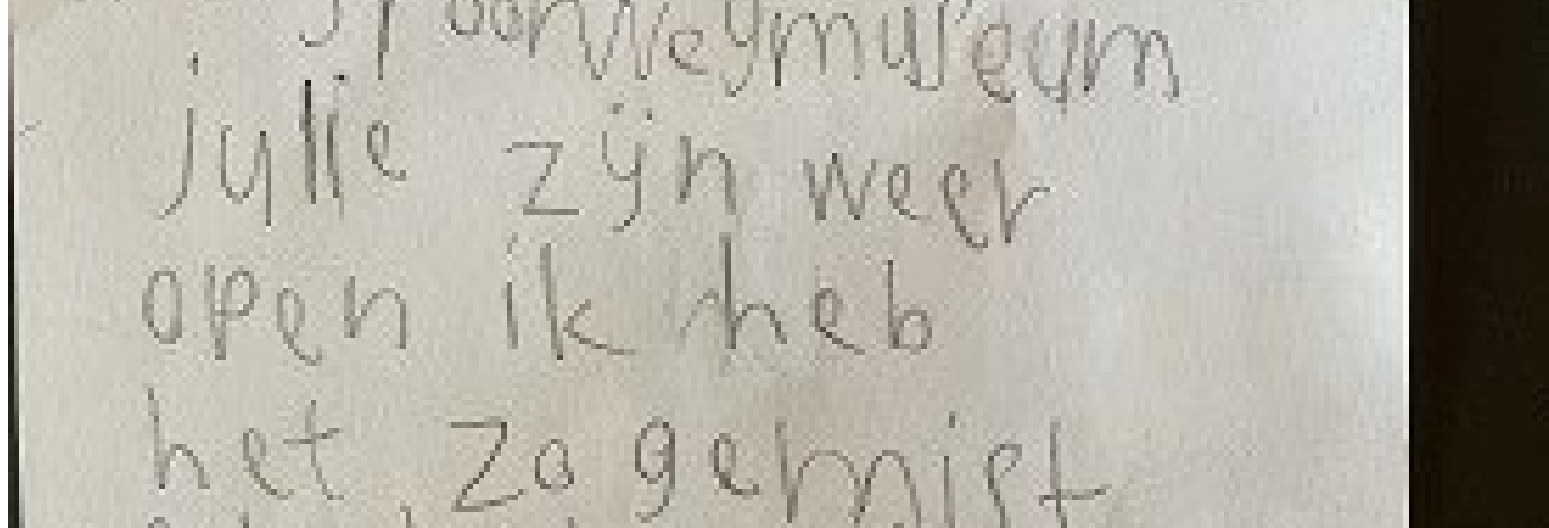
Posttrein 3

Enige tijd geleden plaatsten we deze cartoon van onze cartoonist Hans Proper. Aanleiding was het restaureren van de Museums-Pec. Daarbij ook de informatie dat er vlak na de oorlog er zo'n gebrek was aan rijtuigen, dat zelfs de Pec's voor passagiersvervoer werden gebruikt. Uiteraard met het zөөel mogelijk verwijderen van het Post interieur. Maar er waren slechts staanplaatsen voor de passagiers! Of de 1ste klas reizigers wel zitplaatsen in de hangende postzakken hadden?

De kruising bij Blauwkapel

In de vorige uitgave van de VriendenDienst-digitaal konden we berichten over het verdwijnen van het kruis Blauwkapel. Het afscheid werd verricht met een "klein feestje", georganiseerd door ProRail, met gebruik van museummateriaal. Welnu, hier nog enige indrukken en wat foto- en videomateriaal.

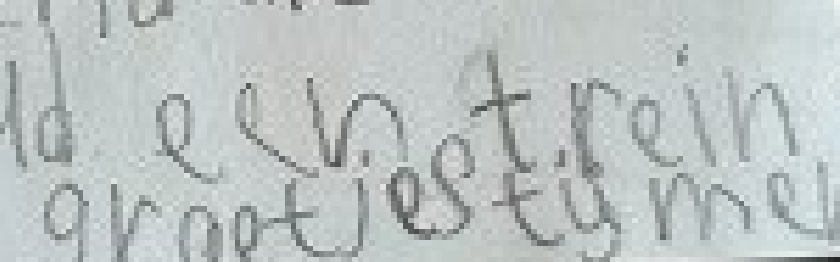
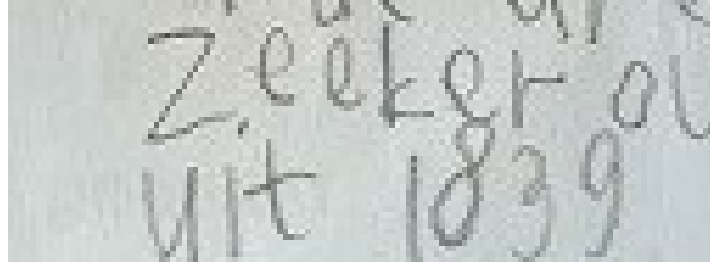

De spooraansluiting naar het Spoorwegmuseum blijft uiteraard bestaan. Hoe precies dat gerealiseerd wordt zullen we later kunnen berichten als het project is opgeleverd. In ieder geval is het dan geen spoorruimte meer! Hier een verwijzing naar het uitvoerige artikel over die bijzondere constructie van Nico Spilt in de nieuwsbrief NVBS-Actueel: [Hier te lezen](#).

[En deze video](#).

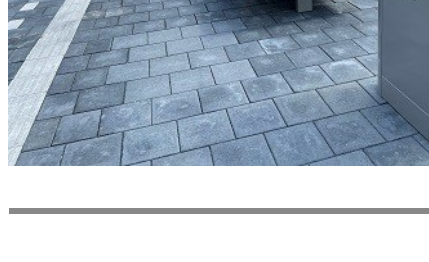
Via Youtube is er ook nog deze video te bewonderen. Veel dynamiek op dat kruis en geen wonder dat de slijtage, onderhoud en de gevoeligheid voor storingen de Ingenieurs bewogen hebben tot een andere oplossing.

Blauwkapel kruising

Muntjes pers

Het is een vertrouwd apparaat in het museum, de muntmachine waar je een stuiver in kunt stoppen waarna er, nadat je een aantal keer aan het hendel gedraaid hebt, een soort souvenirmuntje uitkomt. Probleem is dat veel mensen tegenwoordig geen kleingeld meer op zak hebben. Om te voorkomen dat iedereen geld moet wisselen is de automaat nu ook geschikt gemaakt voor digitale betaling. Je hebt geen 2 euro munt en stuiver meer nodig, je betaalt met de pinpas en de stuiver zit al in het apparaat. Er komt dan een muntje uit met het Maliebaanstation of de 3737 erop.

Spoorbakstenen: waar vandaan?

Het Spoorwegmuseum ontving recentelijk twee schilderijen van een steenfabriek. Je leest het goed, een steenfabriek. Wat is de link naar het Spoorwegmuseum zou je denken? Het heeft alles te maken met de "Inktpot", de bijnaam van het hoofdkantoor van ProRail aan het Moreelsepark in Utrecht. Het is het grootste bakstenen gebouw van Nederland. En de stenen kwamen van deze steenfabriek.

De schilderijen zijn gemaakt omstreeks 1950 in opdracht van een onbekende particulier door 'Atelier Wouters', een amateur-schilder. Ze stellen de werkplaats van de NV Spoorwegbouwbedrijf te Schijndel voor. Geschilderd is het terrein van de normale baksteenfabriek De Molenheide, waar tussen 1918 en 1921 onder meer miljoenen bakstenen voor HGB III (de officiële naam van de Inktpot) zijn vervaardigd. Hiertoe werd de complete fabriek door NS opgekocht. In een nieuw ingerichte houtwerkplaats werd hier ook het eikenhout voor de Inktpot gedroogd en verwerkt. Dat eikenhout is gebruikt voor de planken, de lambriseringen en het meubilair. Rond 1930 werd de steenproductie stilgelegd en werd het hele complex tot timmerwerkplaats verbouwd. Hier werd onder meer het houten binnenwerk van rijtuigen en wagens voor de spoorwegen gemaakt. NS voerde daarvoor bouwprojecten uit die voor het ontstaan van het Spoorwegbouwbedrijf werden uitgevoerd door zelfstandige aannemers. NS besloot dat het goedkoper was om deze werkzaamheden zelf door middel van een eigen bedrijf uit te voeren. Dit gebeurde tot groot ongenoegen van die aannemers die vervolgens geen werk meer voor de NS hoefden uit te voeren.

Museumnacht voor de Kids

De Museumnacht is een museum voor jong en oud, maar dit jaar staat deze weer op de agenda. Op 15 oktober kunnen kinderen tussen de 4 en 12 jaar 's avonds 'op expeditie' door de musea van Utrecht. Met een spannend programma kunnen kinderen spelenderwijs de kunst en cultuur van Utrecht ontdekken. In het Spoorwegmuseum kunnen kinderen een spannende escape-expeditie doen, het afsluitende eindfeest is ook in het Spoorwegmuseum. De voorverkoop start op 15 augustus. [Meer informatie](#).

Brief van de maand

Van een enthousiaste bezoeker, voor wie locomotieven uiteindelijk groot en zeer oud lijken:

Oude kleding gezocht.

De "uitdragerij met oude kleding" moet weer worden aangevuld! "Oude" kinderdekleding is zeer gewenst voor degenen die per ongeluk in de vijver belanden! Alle maten zijn gevraagd en alle modes zijn welkom. Af te geven in het Spoorwegmuseum. Hoeven de kinderen niet in natte kleding of natte voeten hun dag te vervolgen. Deze ondersteuning wordt zeer gewaardeerd!

Het middenperron Maliebaan

De werkzaamheden aan het midden perron zijn zo goed als af. Het perron voldoet weer aan alle eisen. Er liggen nieuwe tegels met een geleide strook voor blinden. Bijzonder is de plaatsing van nieuwe bankjes en prullenbakken, er staan drie verschillende combinaties die verschillende perioden representeren. De banken en prullenbakken behoren nu tot de collectie van het museum.

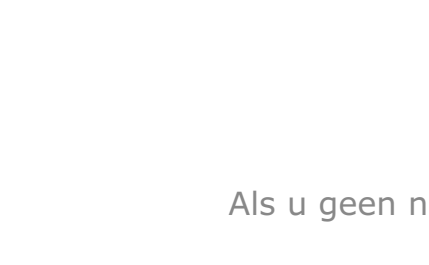

Open treinen festijn

Het "Open treinen festijn" was een groot succes. Dat was van 26 t/m 29 mei 2022. 's Ochtends stond er al een rij belangstellenden te popelen om naar binnen te gaan. Circa 2.900 bezoekers bezochten op Hemelvaartsdag het museum en de sfeer was geweldig. Zowel gezinnen met kinderen als treinfliefhebbers namen massaal een kijkje in alle open treinen. [Hier te bezien](#).

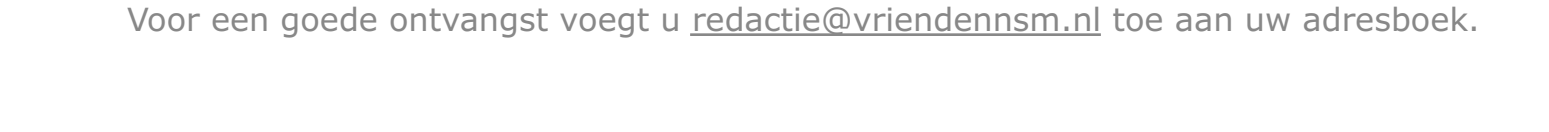
Filmset

Het Spoorwegmuseum leek kortgeleden wel een set van een Hollywoodfilm. Een flinke filmploeg was aanwezig voor de opnamen van de Netflix-film 'De familie Claus 3'. Daarbij werd alles uit de kast getrokken, het perron van Wereld 2 stond vol apparatuur, in de museumhal verrees een enorme tent met zogenaamde "greenscreens". De Familie Claus is een succesvolle kerst- en familiefilm, geregisseerd door Matthijs Kersters met hoofdrollen voor Jan Decleir, Bracha van Doesburg en Renee Soutendijk. De film won in 2021 de Eos, de belangrijkste Belgische filmprijs voor beste jeugdfilm. Inmiddels zijn ze toe aan de opnamen van deel 3 waarvoor een aantal scènes in het Spoorwegmuseum wordt opgenomen. We houden jullie op de hoogte wanneer de film te zien is op Netflix.

Het raadsel

De opname toont het opklapbare trapje van de koninklijke rijtuigen, momenteel te zien langs perron 1. Het maakt het mogelijk dat de Koninklijke reizigers bij het uitstappen mogelijk en makkelijk het ontvang comité tegemoet kunnen treden. En tevens om bij een laag perron toch zonder moeite het rijtuig te kunnen betreden. Hier de toestand van het trapje in gebruik.

Waarvan is dit een detailopname en waar is dit object te vinden?

Bijdragen?
Als U ook wilt bijdrage leveren, stuur dan uw eventuele opmerkingen, suggesties of foto's naar:
redactie@vriendennsm.nl
editor@vriendennsm.nl
www.vriendennsm.nl
www.spoorwegmuseum.nl

Redactie & layout: Rick Meijer
Eindredactie: Peter van Dorp
Kopfoto: Robin Binsbergen

Deze e-mail is verzonden aan [{{email}}](#).
Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden.
U kunt ook uw [gegevens](#) inzien en wijzigen.

Voor een goede ontvangst voegt u redactie@vriendennsm.nl toe aan uw adresboek.